

Plan mot diskriminering och kränkande behandling på Orust Gymnasieskola

Läsåret 2021/2022

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vision	3
Vad säger lagen?	3
Årscykel för arbete med planen	5
Definition av begrepp	6
Diskriminering	
Trakasserier	
Kränkande behandling	
Mobbning	
Diskrimineringsgrunderna	7
Kön	
Könsöverskridande identitet eller uttryck	
Etnisk tillhörighet	
Religion eller annan trosuppfattning	
Funktionsnedsättning	
Sexuell läggning	
Ålder	
Rutiner och ansvarsfördelning vid kränkande behandling, trakasserier och diskriminering på Orusts Gymnasieskola	9
Analys av trivselenkäten och intervjuer	10
Mål och handlingsplaner för ht21/vt22	11
Ansvarsområden	12
Uppföljning/utvärdering för ht20/vt21	13

Inledning

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling och diskriminering av elever.

En plan enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna.

Vision

På Orust gymnasieskola tar all personal och alla elever tydligt avstånd från alla tendenser till all form av diskriminering, trakasserier eller annan form av kränkande behandling.

- Vi visar respekt för den enskilde individen och reagerar omedelbart om någon utsätts för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- Vi utgår i det dagliga arbetet från ett demokratiskt förhållningssätt och vi arbetar aktivt för att stärka de demokratiska värdena.
- Vi arbetar för att skapa relationer mellan alla som arbetar på skolan, elever liksom personal, vuxen och ungdom och dess vårdnadshavare.
- Vi arbetar aktivt för skapa en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

På Orust gymnasieskola arbetar vi aktivt för att främja lika behandling och vi ser mycket allvarligt på diskriminering, trakasserier och alla former av kränkande behandling. Detta innebär att vi arbetar förebyggande och att vi har en väl utarbetad strategi för att hantera situationer som uppstår. Vi följer de styrdokument som bevakar alla elevers rätt till lika behandling och denna plan mot diskriminering och kränkande behandling är en del av dokumentationen. Vi värderar ett gott samarbete med vårdnadshavare eller andra berörda och vill ha en rak kommunikation då frågor eller missnöje uppstår.

Vad säger lagen?

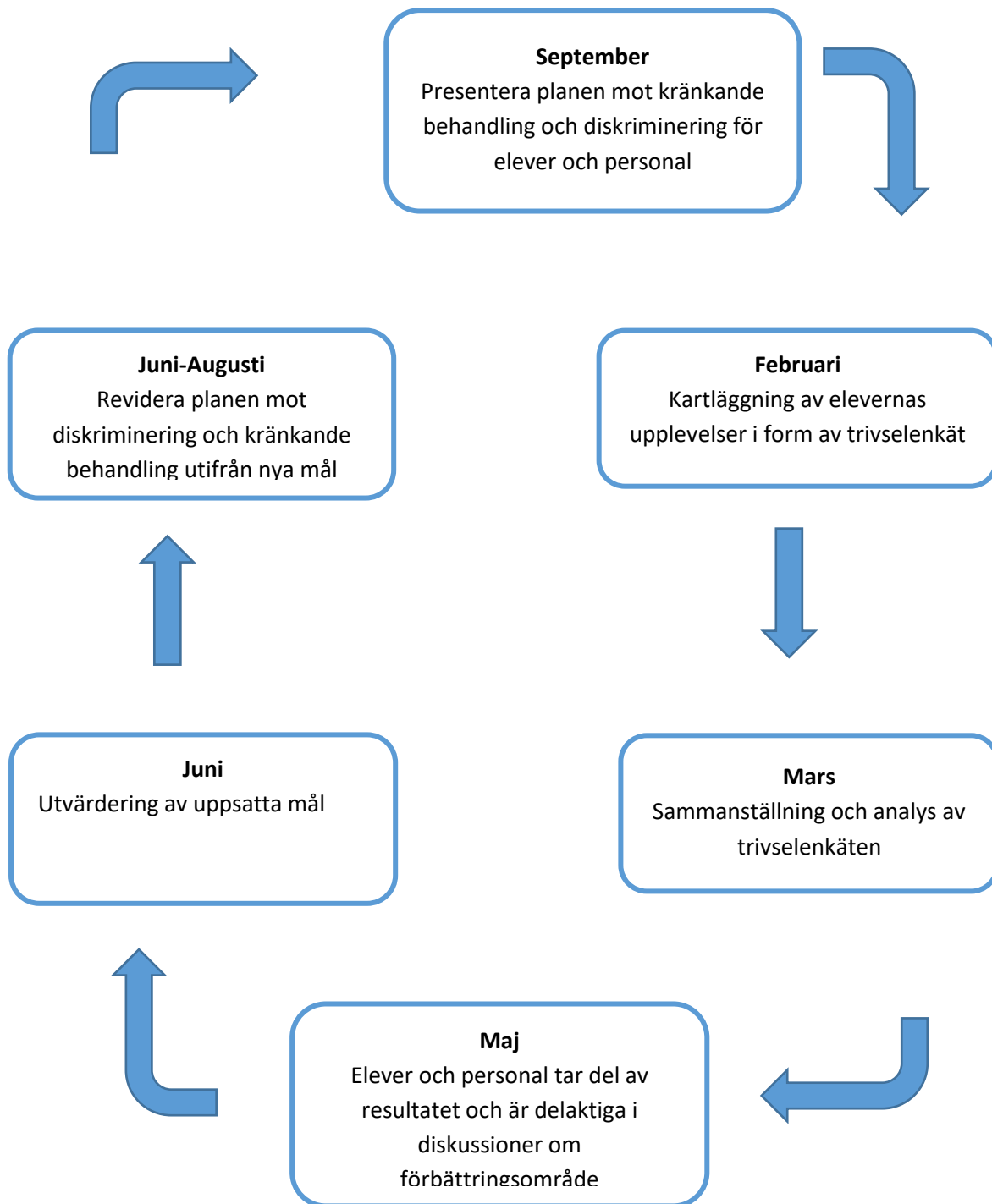
Skollagen och diskrimineringslagen har ett gemensamt syfte att skydda barn och elever mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. De innehåller bestämmelser om huruvida huvudmannen ska vidta aktiva åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling och trakasserier. Dessutom anger de att huvudmannen har skyldighet att utreda och vidta åtgärder vid kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier.

Från och med 1 januari 2017 gäller nya regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Detta för att motverka diskriminering och på annat sätt verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrunder. Nytt är också en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk. Det har också införts en skyldighet att ha riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.

Barn- och elevombudet (BEO) och skolinspektionen har tillsyn över 6 kap i skollagen.

BEO är en del av Skolinspektionen och ska ta tillvara barn och elevers rättigheter. Det innebär att BEO utreder anmälningar om kränkande behandling. BEO kan kräva skadestånd för ett barns eller elevs räkning och företräda barnet i domstol. De informerar också om skollagen och ger råd och stöd om hur bestämmelserna ska tillämpas.

Årscykel för arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling

Definition av begrepp

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till lika behandling. Alla som vistas i skolan ska ha samma rättigheter och kunna vistas i skolan utan att utsättas för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskriminering

Diskriminering innebär att ett barn eller en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Om någon ur personalen utsätter ett barn eller en elev för trakasserier benämns det som diskriminering.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns eller elevers värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling. När någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Källa: Skolverkets allmänna råd, Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling

Diskrimineringsgrunderna

I lagen finns det sju diskrimineringsgrunder. Dessa är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Här beskriver vi hur de olika diskrimineringsgrunderna definieras i diskrimineringslagen och dess förarbeten ([regeringens proposition 2007/08:95](#)).

Kön

Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Könsöverskridande identitet eller könsuttryck

Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för människor vars könsidentitet eller könsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem när de föddes.

Personer med intersexvariation omfattas också av skyddet mot diskriminering som avser könsidentitet eller könsuttryck. Personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av skyddet mot diskriminering som avser diskrimineringsgrunden kön.

DO använder ofta begreppen könsidentitet eller könsuttryck. Det beror på att DO anser att lagens begrepp ("könsöverskridande") riskerar att befästa en bild av att personer som omfattas av skyddet mot diskriminering är avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer och romer. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Funktionsvariation

Med funktionsvariation menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom, som fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsvariation i diskrimineringslagens mening. Funktionsvariation innebär en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Det är alltså något som en person har, inte något som en person är. En funktionsvariation kan märkas mer eller mindre i olika situationer som till exempel allergier, dyslexi, hörsel och synskador med mera.

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Källa: Diskrimineringsombudsmannen /<http://www.do.se/om-diskriminering/skyddade-diskrimineringsgrunder/>

Rutiner och ansvarsfördelning vid:

kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier på Orust gymnasieskola.

- 1. En elev som upplever sig kränkt, är utsatt för någon form av trakasserier** eller som känner till att någon annan elev är utsatt, ska vända sig till den som eleven känner sig mest trygg med, sin mentor, kurator, rektor eller till någon annan av skolans personal.
- 2. Den personal som själv ser eller får information om att någon elev som far illa,** är skyldig att snarast (inom 24 timmar) rapportera uppgifterna till berörd mentor och rektor. Rapporteringen till rektor sker via en anmälan som bl.a finns i biblioteket i Prorenata.
- 3. Mentor sammankallar berörda och en utredning inleds där mentor är ansvarig.** Mentor utreder, dokumenterar och följer upp ärendet. Beslut fattas om åtgärder. Mentor kontaktar vårdnadshavare/god man/ kontaktman till de som är berörda. Ärendet dokumenteras i Prorenata.
- 4. Om kränkningarna inte upphör tar mentor hjälp av elevhälsan.** En ny anmälan om kränkande behandling görs av rektor och en handlingsplan upprättas. Rektor/EHT upprättar handlingsplanen i samarbete med mentor och ev arbetslag. Elevhälsan fortsätter tillsammans med mentor att utreda, dokumentera och följa upp ärendet. Mentor och elevhälsan fattar beslut om vilka insatser som behövs. Insatser kan t ex vara enskilda samtal med berörda, gruppsamtal, mer vuxennärvaro m.m.
- 5. Mentor/elevhälsan följer upp** den utsatta elevens situation genom att regelbundet kolla av med eleven att kränkningarna upphört.
- 6. Ärendet avslutas när eleven anser att kränkningarna upphört.**

Om personal kränker elev utreds ärendet av rektor. Om elev kränker personal blir det en arbetsmiljöfråga.

Sammanfattning och resultat av trivselenkäten

Gymnasiet har fyllt i trivselenkäten under vårterminen 2021. Enkäten ställer frågor kring trivsel, trygghet och kamrat/vuxenrelationer på skolan. Det ställs också frågor kring kränkningar, diskriminering, sexuella trakasserier och mobbning. Svarsfrekvensen blev i år 100 % vilket gör att svaren blir representativa för helheten. Det går totalt 14 elever på IM individuellt alternativ och IM språkintrödn. Vi har genom intervjuer med utvalda elever fått en djupare förståelse över upplevelsen av skolan.

Svaren från enkäten vad gäller trygghet och trygga platser var i år 100 % positivt. Det är inte någon som svarat att de känner sig otrygga eller att det finns otrygga platser på skolan. När vi intervjuar eleverna så säger dem att de tycker att det är en väldigt trygg skola då den är liten med få elever och hög lärartäthet. Ibland upplever de att det är lika mycket personal som elever. De tycker också att det har känts extra tryggt när Komvux och SFI inte har varit på plats på grund av pandemin. De upplever att det inte finns någon kriminalitet eller droger på skolan. Alla har svarat att de trivs i sin klass och det är bara en som svarat att den inte trivs på skolan. Under intervjun säger några elever att den höga trivseln beror på att det är en trivsamt miljö, liten klass och att alla pratar med alla. Flera tycker att det känns familjärt, vilket de tycker är positivt. En elev har svarat att den inte har någon på skolan att umgås med. När vi intervjuar eleverna så säger flera av dem att alla inte har någon att umgås med men att alla har någon att prata med. Eftersom det är grupperingar så kan det bli att man inte har någon att vara med om t.ex. någon från sin grupp är borta. Två elever har svarat att de inte känner sig sedda och respekterade av lärarna. Eleverna säger att de upplever att de blir sedda och respekterade av lärarna och att lärarna finns för dem på fler sätt än bara som lärare. De upplever också att de får den hjälp som de behöver men upplever att lärarna är olika bra på att anpassa sin undervisning utifrån neuropsykiatriska funktionsvariationer. På frågorna kring kränkning av annan elev och kränkning av personal, diskriminering, mobbning och sexuella trakasserier har ingen svarat att de blivit utsatta, vilket är ett fantastiskt gott resultat. Eleverna säger i intervjun att detta stämmer och de upplever inte att elever blir kränkta eller utsatta på något sätt. Däremot säger de att det kan förekomma en viss jargong inom grupperingarna, men att detta inte är för att medvetet kränka andra. Alla utom en har svarat att de har någon vuxen att vända sig till om man skulle känna sig utsatt på något sätt och två svarade nej på frågan om det kom till skolans kännedom om man blivit utsatt för någon form av kränkande behandling. De elever vi intervjuar säger att man litar på personalen på skolan, men att det kan vara svårt att berätta om svåra saker och att man är rädd att det ska bli en för stor sak. En annan aspekt är att man skäms för att man blivit utsatt och inte vågar berätta eller att man behöver ange någon annan.

På frågan om lärarna och elevhälsan har gått igenom och diskuterat planen mot diskriminering och kränkande behandling svarade 35 % nej på denna fråga. När vi intervjuar eleverna så säger de att de vet att vi har presenterat den men inte direkt jobbat med den. Eleverna menar dock att vi ständigt jobbar med dessa frågor på livskunskapen, vilket de tycker har varit positivt men att planen inte nämns i samband med det.

Resultaten i sin helhet var oerhört goda, men vi behöver jobba med att alla elever vågar berätta om de blir utsatta. Vi behöver också jobba med sammanhållningen, att man kan umgås över grupper och därmed förebygga ensamhet. Det är också viktigt att vi jobbar mer på att knyta samman planen mot kränkande behandling och diskriminering med livskunskapen och på så sätt göra planen mer synlig och konkret. Vi behöver ständigt jobba på att bli bättre på att anpassa vår undervisning utifrån neuropsykiatriska funktionsvariationer och vara uppdaterad kring ny forskning på området.

Mål och handlingsplaner för ht20/vt21

Mål

Att ha fortsatt bra resultat vad gäller trygghet och trivseln på skolan.

Handlingsplan

För att eleverna ska få en trygg lärmiljö kommer vi fortsätta utveckla det fysiska hemklassrum genom att skapa en trivsamt miljö med anpassade hjälpmedel där vi möjliggör att vara både inkluderande men också avskildhet för eleverna. Vi kommer fortsätta med föregående års schemaupplägg där vi minskade på håltimmar. Vi har kunnat se att mindre håltimmar inneburit mindre häng i korridoren och att eleverna stannat kvar på skolan i högre omfattning. I anknytning till hemklassrummet kommer vi fortsätta ha ett trivselrum och även på så sätt minska häng i korridoren som en del upplever som otryggt. Vi kommer att fortsätta ha slumpmässiga drogtester då vi har sett att detta främjar en drogfriskola och ökar tryggheten. Vi kommer satsa på att utveckla livskunskapen och fortsätta ha det på schemat 1 gång i veckan.

Mål

Att alla har någon att umgås med på skolan

Handlingsplan

För att förebygga exkludering och för att mer få eleverna att umgås över grupperna ska vi jobba med relationsskapande aktiviteter tidigt. Vi kommer att utnyttja tiden på livskunskapen till studiebesök och friluftsdagar som vi tror främjar både glädje och god sammanhållning.

Mål

Att öka kunskaper kring planen mot kränkande behandling och diskriminering och att den hålls levande under året.

Handlingsplan

Elevhälsan går vid skolstart ut och presenterar planen och kommer att poängtera att detta är ett gemensamt arbete som vi gör. Vi kommer innan skolstart i våra samtal med våra elever tillsammans med vårdnadshavare dela ut en folder med kortversionen av planen, Vi vill skapa en starkare koppling mellan planen mot kränkande behandling och diskriminering med livskunskapen där vi ständigt arbetar med dessa frågor. På livskunskapen kommer vi aktivt jobba med innehållet av planen och eleverna kommer att få visa att de har förstått genom att svara på frågor i Google Classroom. Elevhälsan ska presentera planen på APT i samband med skolstart.

Mål

Att öka personalens kunskaper kring undervisning och hjälpmedel för elever med funktionsvariationer.

Handlingsplan

Vi kommer att satsa på kompetensutveckling för personal samt införskaffa och förbättra våra kunskaper kring hjälpmedel för elever med funktionsvariationer.

Ansvarsområden

Rektor ansvarar för:

- Att styrdokument och lagar efterlevs.
- Att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering.
- Att händelser utreds samt beslutar om lämpliga åtgärder
- Att det sker kontinuerlig utvärdering och att planen mot kränkande behandling och diskriminering revideras varje år.
- Att presentera planen vid skolstart och tar upp den på elevråd.
- Att planen mot kränkande behandling och diskriminering tas upp på APT och EHT

Pedagoger ansvarar för:

- Att hålla sig ajour med innehållet i planen och arbeta därefter med eleverna.
- Att föra diskussioner och samtal med eleverna så att de blir väl insatta i planen
- Att informera planen för vårdnadshavare/god man/ kontaktpersoner på möten och utvecklingssamtal
- Att dela ut foldern till elever och vårdnadshavare.
- Att omgående (inom 24 timmar), rapportera till rektor vid misstanke om kränkning eller diskriminering.

EHT ansvarar för:

- Strukturen och utformningen av nästa års enkät.
- Att utarbeta en folder för planen mot kränkande behandling och diskriminering
- Att implementera planen och enkätsvar för pedagoger.
- Att presentera planen för eleverna vid skolstart.
- Kurator med stöd av EHT ansvarar för att det sker kontinuerlig utvärdering och att planen mot kränkande behandling och diskriminering revideras varje år.

Elever

- Skall medverka i enkäten.
- Skall följa skolans gemensamt utformade värden och normer.
- Skall påtala diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling som förekommer i verksamheten.

Uppföljning/utvärdering

- Skolans arbete mot kränkande behandling och diskriminering utvärderas årligen av eleverna på skolan via enkät.
- Planen uppdateras en gång per läsår utifrån resultatet från elever.

Utvärdering av målen ht20/vt21

Mål

Att öka trivselen och tryggheten på skolan.

Handlingsplan

Vi kommer inför skolstart hösten 2020 att göra förändringar som ska öka trivselen och tryggheten för eleverna. För att eleverna ska få en stimulerande lärmiljö kommer det att göras ett hemklassrum där vi satsar på en trivsamt miljö med anpassade hjälpmedel. Vi kommer att ha ett nytt schemaupplägg för att minska håltimmar och på så sätt öka trivselen och tryggheten. I anknytning till hemklassrummet kommer vi göra trivselrum och på så sätt minska korridorshäng som en del upplever som otryggt. Vi kommer att fortsätta ha slumpmässiga drogtester då vi har sett att detta främjar en drogfriskola och ökar tryggheten. Vi kommer att inför livskunskap på schemat där vi även kommer att utnyttja tiden till studiebesök och friluftsdagar som vi tror främjar glädje och god sammanhållning.

Utvärdering: Vi har genomfört allt detta med goda resultat. I år uppnådde vi 100 % som svarade att de känner sig trygga och inte någon elev som upplever otrygga plaster. Endast en person svarade att den inte trivs på skolan. Vi behöver fortsätta vårt arbete med att utveckla detta så att vi behålla vårt goda resultat.

Mål

Att öka kunskaper kring planen mot kränkande behandling och diskriminering och att den hålls levande under året.

Handlingsplan

Elevhälsan går vid skolstart ut och presentera planen samt går igenom vad som varit anmärkningsvärt på enkätsvaren och hur detta kommande år ska åtgärdas. Elevhälsan kommer att poängtera att detta är ett gemensamt arbete som vi gör. Inom livskunskapen kommer Elevhälsan och lärarna att mer aktivt jobba med innehållet av planen och eleverna kommer att få visa att de har förstått genom att svara på frågor i Google Classroom. Elevhälsan ska presentera planen på APT i samband med skolstart. Den ska sen fortsätta att nämnas på APT så att planen hålls levande under året.

Utvärdering: Vi har genomfört delar av detta. Frågor som diskriminering, mobbning, HBTQI, rasism, normer har det jobbat mycket med på livskunskapen men vi har inte kopplat dessa frågor på ett tydligt sätt till skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Ett nytt mål kommer bli att alla ska känna till planen och att vi ska jobba på att göra en tydligare koppling mellan planen och livskunskapen så att planen blir mer konkret och levande.

Mål

Att öka personalens kunskaper kring undervisning och hjälpmedel för elever med funktionsvariationer.

Handlingsplan

Vi kommer att satsa på kompetensutveckling för personal samt införskaffa och förbättra våra kunskaper kring hjälpmedel för elever med funktionsvariationer.

Utvärdering: Vi har satsat på att införskaffa hjälpmedel för elever med funktionsvariationer och vi har haft en gemensam kompetensutveckling för personal. Elever upplever dock fortfarande att lärarna är olika bra på att anpassa sin undervisning utifrån neuropsykiatriska funktionsvariationer kommer vi ha kvar detta som ett mål.